4

AD CL. VIRUM

CAJETANUM DE ANCORA

JOSEPHI CASTALDI-CERASII

REGIOS INTER ARCADAS

MERILII ERETRENSIS

EPISTOLA.

Μη μονον επαινειτε τους αγαθους, αλλα και μιμεισθε

Viros bonos non laudate ſolum, ſed etiam imitamini.

Isocr. in *Nicocle*.

VIRO ERUDITISSIMO
CAJETANO DE ANCORA
JOSEPH CASTALDUS-CERASIUS

Εὐπράττειν

Uod mihi diu fuerat in votis, id forte fortuna obtulit. Ex quo enim tuos libros in manibus habui, eosque non semel quidem, sed iterum, ac saepius, nec sine magna voluptate legi (a), valde exoptabam, ut tui adeundi mihi facultas aliqua daretur: cum ec-

(a) Libri Cajetani de Ancora sunt:

1. *Lettera latina al Cav. Hamilton sopra un antico bassorilievo sepolcrale esprimente gli ultimi ufizj prestati a' moribondi*. *Neap*. 1778. *in* 4.

2. *Memoria per l' accademia Etrusca di Cortona sull' osservanza degli antichi pel Silenzio*. *Nap*. 1782. *in* 4.

3. *Saggio sull' uso de' pozzi presso gli antichi per preservativo de' tremuoti*. *Nap*. 1787. *in* 8.

4. *Lettera sulle favole esopiche inserita nell' opera dell' Ab.* Galietti *circa la traduzione de' Salmi di* D. Saverio Mattei, *e del* P. Rugilo, 1787.

5. *Della salutare Ispirazione*. *Nizza* (Nap.) 1788. 8.

6. *Saggio de' giuochi solenni de' Greci premesso alla traduzione italiana delle odi di* Pindaro *dell' Ab.* Jerocades. *Nap*. 1790. in 8.

7. *De' segni della Verginità presso gli antichi*. *Montalbano* 1790. *in* 8.

8. *Ricerche Filosofico-critiche sopra alcuni fossili metallici delle Calabrie*. *In Livorno* 1791. *in* 8.

9. *Guida ragionata per l' antichità, e per le curiosità naturali di Pozzuoli*. *Nap*. 1792. *in* 8. con 51. rami. Fu tradotta anche in francese.

10. *Nota sul fuoco greco* inserita nel tom. 2. *pag*. 48. *not*. (a) *degli Elementi di Chimica del Ch. D. Saverio Macri*, stampati nel 1794. *in* 8.

11. *Sull' istoria, e la natura de' giganti*. *Nel VI. volum. degli atti della società Italiana*.

ce mihi praeter opinionem se sistit Cl: vir Laurentius Justinianus, qui multis verbis tuas laudes prosequutus, me tibi facile adiunctum pollicitus est. Verbis dici nequit, quanta voluptate perfusus fuerim, hoc nuntio accepto, quantumque debeam Laurentio amicorum optimo, per quem mihi ad te aditus patuit. Nunquam profecto tanti beneficii recordatio ex animo excidet. Sed haec hactenus. Maximopere igitur tibi gratulor, vir eruditissime, de tuo opere, quod nuperrime luce donasti (b). Illud enim rara doctrina, et multiplici eruditione ita abundat, ut quantum rei litterarum publicae profuturum sit, vel ille intelligat, qui per summa, uti ajunt, capita legerit. Argumentum prorsus novum est, et necessarium, aliisque summis viris adhuc intentatum. Ac certe nihil a te nisi perfectum; numerisque omnibus absolutum expectari licebat, qui multos annos in investigandis graecis, latinisque auctoribus insumsisti: qua quidem litterarum parte, quae singulare aliarum praesidium, et quoddam veluti firmamen-

tum

12. *Tre lettere anonime per illustrare il gruppo di Venere e di Adone in casa del March. Berio*. Sono nel *giornale* di *Napoli* t. 33. 38. e 49.

13. *Lettera su le nozioni degli antichi rispetto alla Marea* Inserita negli opuscoli scelti di *Milano* t. XVIII. *part.* IV. nell' *Antologia romana n.* LI., e nel. *Giorn. letter. di Nap.* vol. 55.

14. ΞΕΝΟΚΡΑΤΟΥΣ περι της απο ενυδρων τροφης *Xenocratis de Alimento ex Aquatilibus, cum Latina interpretatione Jo. Bapt. Rasarii, Scholiis Conradi Gesneri, et Notis integris Jo. Friderici Franzii. Accedunt novae variantes Lectiones ex Codd. Mss. depromptae, et Animadversiones Diamantis Coray nunc primum editae; itemque adnotationes in Auctorem, Additamenta in Glossarium Franzii hodiernam Ichthyologiam illustrantia, et Lucubratio de Piscium Esu. Neapoli MDCCXCIV. Typis Regiis.*

(b) *Della Economia Fisica degli Antichi nel costruire le Città. Napoli* 1796.

rum habenda est, longe caeteris antecedis. Ex ipsius enim comprehensione tanquam ex uberrimo fonte quaquaversum pro re nata rivuli deducuntur. Nam cum omnia studia ita apta inter sese, et connexa sint, ut, si nihil aliud, mirificam certe alterum ab altero lucem mutuetur; quis non videt ad scientiarum, graviorumque studiorum cognitionem graecae, latinaeque linguae notitiam plurimum conducere, maximamque utilitatem ex illarum antiquitate consequi? Itaque jure majores nostri voluerunt, ne a veterum monumentorum studio abhorrerent ii, qui in quocunque litterarum stadio citius, feliciusque progredi vellent. Omnino quidquid prisci illi scriptores edixere, de civilibus, de judiciariis, de militaribus, de sacris, de ludicris, aliisque hoc genus rebus sexcentis; id omne ad publica regenda negotia, ad judicia exercenda, ad militiae disciplinam obtinendam, ad reliqua omnia incunda officia planissimam quasi sternit viam. Quod quidem frustra quisquam sine antiquitatis studio persequi, atque comparare conabitur. Cum enim latinitas, ac scientiae omnes e barbariae colluvione, atque ex infelicium saeculorum caligine emerserunt, viri ingenio, et doctrina summi in id unicè incubuerunt, ut veterum scrutarentur monumenta, et ad illustrandas antiquitates universo animi studio se converterent; cum pro certo haberent, tunc tandem illis omnem omnino lucem affusum iri, ubi hae in apertum, solemque prodiissent. Neque tamen desunt ineptissimi *d' Alambert* (c) sectatores, qui novis rebus studentes, venerandas antiquitates pro nihilo habere, et ausu temerario posse scientias addisci per interpretes asserere non dubitant (d).

At

(c) Duabus orationibus in graecam, latinamque linguas invectus est *d' Alambert* vir caeteroquin doctissimus.

(d) Possunt hic adversarii meminisse illud sapientissimum *Menandri* dictum: *Γράμματα μαθεῖν δεῖ, καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν*: Litteras discere oportet, et discentem mentem habere.

At sileant isti verbis potius, quam rationum momentis pollentes; vocem stultitiae comprimant; ac si rem antiquariam omni hominum generi utilissimam, ejusque praestantiam edoceri funditus cupiant: adeant, quaeso, Petavium, Scaligerum, Arduinum, et meritissimum nostrum philologiae antesignanum Mazochium, quibus facillime detur intelligere, non minimum ex lapidibus, totaque philologorum sparta lucis effundi scientiis omnibus, ac tunc litteras refloruisse, cum eruditorum natio totis viribus antiquorum monumenta illustrare, et commentari sategerit. Quantus vero iurisprudentiae splendor ex hisce studiis affulserit; ex hoc uno cuique late patebit, quod, ubi antiquitatum studium revixit, tunc statim ea, posito squalore, ad pristinum robur, ac decus fuerit revocata: qualis nunc certe in tanta saeculi luce mirifice effulget. Innumera profecto possem in hanc rem exempla proferre, quae cum in medio sint posita, brevitatis ergo libenter praetermittam. Uni acquiescam FERDINANDO IV. Regi nostro providentissimo (quem D. O. M. diu publico bono sospitet incolumem) qui, quas academias, ad isthaec recolenda studia, optimo consilio ejus Pater Carolus III. multis nominibus Magnus instituit, has sedula cura exornandas curavit, et selectissimos quosque viros, aliis, aliisque muneribus undique allicere, atque excitare non destitit. Quo factum est, ut cives, atque exteri omnes eruditi prae caeteris veterum litterata marmora venerentur mirabundi. Sed quid multa de re tam praeclara? redeam, unde discessi. Tu, vir eruditissime, brevi praeceptoris tui Horatii Jacobi Martorelii viri ΠΟΛΥΜΑΘΕΣΤΑΤΟΥ, atque ingenio, et fama praeclarissimi miram eruditionem, doctrinamque adaequasti. Atque hinc fuit, quod statim Regis amantissimi jussu, suorum scriniorum cura tibi sit demandata. Quod munus quanta dexteritate, ac prudentia sustines, monitore opus non est.